

Araştırmacı İlaç Firmaları Derneği
(AİFD)
Beşeri Tıbbi Ürünlerin
Sağlık Mesleği Mensuplarına Tanıtım İlkeleri
(AİFD Etik Tanıtım İlkeleri)

Sorular ve Cevaplar

Bu doküman;
1 Temmuz 2008 den itibaren geçerli olan AİFD Etik Tanıtım İlkeleri_v3 ve
23 Ekim 2003 tarih, 25268 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmış olan TC Sağlık Bakanlığı, Beşeri
Tıbbi Ürünlerin Tanıtım Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Soru 1. Etik İlaç Tanıtımı Nedir? Ne gibi etkinlikleri kapsar?

Yanıt 1: Tanıtım veya Pazarlama: Beşeri tıbbi ürünün ruhsat ya da izin sahibi (ilaç firması) tarafından veya bu firmanın onayıyla, ürünün teminini, doğru

reçetelenmesini ve doğru kullanımını sağlamak için gerçekleştirilen bütün bilgi verme ve hatırlatma faaliyetlerini ifade eder.

Soru 2. Hangi sağlık mesleği mensuplarına ürün tanıtımı yapılabilir?

Yanıt 2: TC. Sağlık Bakanlığı Tanıtım Yönetmeliğine (Yönetmelik) Yönetmeliğe göre, yalnızca hekim, diş hekimi ve eczacılara ilaç tanıtımı yapılabilir. Hemşire, Ebe, Sağlık memuru gibi diğer sağlık çalışanlarına ilaç tanıtımı yapılamaz. Bu grup dışındaki sağlık çalışanlarına tanıtım yapılamaz, kongre desteği verilemez.

Soru 3. İlaç sektörünü bir bütün olarak ele alırsak yabancı firmalar kadar yerli ilaç firmaları da AİFD çatısı altına alınamıyor mu?

Yanıt 3: Türkiye’de etkin tüm ilaç üreticileri ve ilaç ticareti yapanlar T.C. Sağlık Bakanlığınca yayınlanan Tanıtım Yönetmeliğine uymak zorundadır. AİFD tanıtım ilkeleri, Sağlık Bakanlığı Tanıtım Yönetmeliğine uyumlu hazırlanmıştır. Türkiye İlaç Sanayii Derneği (TİSD), AİFD Tanıtım İlkeleriyle hemen hemen bire bir örtüşen Etik Tanıtım İlkeleri uygulamaktadır. İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası (İEİS) Tanıtım İlkeleri Kılavuzu da, bir kaç madde haricinde, AİFD Tanıtım İlkeleriyle örtüşmektedir. Her üç kuruluş üyelerinin uyacağı tek bir metin için görüşmeler sürmektedir.

Soru 4. AİFD kuralları topluma tanıtımı da kapsar mı?

Yanıt 4: TC. Sağlık Bakanlığı tanıtım yönetmeliğine paralel olarak, AİFD Tanıtım İlkeleri, topluma reçeteli ilaçların tanıtımının yapılmasına izin vermez.

Soru 5. AİFD kuralları OTC ürünlerini kapsıyor mu?

Yanıt 5: Bu konu TC Sağlık Bakanlığı tanıtım yönetmeliğinin 3. bölümünde ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Özetle geri ödeme statüsünde olan OTC ürünleri diğer reçeteli ürünler gibi Sağlık Mesleği mensuplarına AİFD Tanıtım İlkeleri kapsamında tanıtılabilir.

Soru 6. Firmaların pazarlama bütçeleri AR-GE bütçelerinden büyük olabiliyor. AİFD bu durumu nasıl değerlendiriyor?

Yanıt 6: AİFD üyesi ilaç firmalarının yatırımları kendi stratejileri ile ilgili olup her firmada değişkenlik gösterebilir. Bu değişiklik yatırımın ülkeler arası dağılımına da yansıtılmaktadır. AİFD, Türkiye de Ar-Ge yatırımlarının artırılmasını desteklemekte ve bu amaçla aktif olarak çalışmakta ve yetkili otoriteler ile işbirliği yapmaktadır.

Soru 7. AİFD adına dağıttığınız broşürlerin devamında AİFD ve kurallarını benimsetmeye yönelik projeleriniz devam edecek mi? Bunlar neler olacak?

Yanıt 7: AİFD, 2004 yılından bu yana konuyla ilgili eğitim toplantıları düzenlemektedir ve etik tanıtım, rasyonel ilaç kullanımı konularında ulusal ve uluslararası kuralları tanıtmaya, benimsetmeye yönelik çalışmalarını sürdürmeye devam edecektir. AİFD üyesi firmaların tüm satış ekiplerinin Mayıs 2007'de dağıttığı broşür, etik tanıtım ve rasyonel ilaç kullanımı konularında AİFD etkinliklerinin bir kısmını temsil etmektedir. AİFD bünyesinde kurulan İyi tanıtım uygulamaları komitesi ve Tanıtım İlkeleri Denetleme Kurulu aktif olarak çalışmalarını sürdürmektedir.

Soru 8. Tanıtım ilkeleri konusunda, dernek dışındaki kuruluşlar ile de ortak çalışmaların yapılması hedefleniyor mu?

Yanıt 8: İlaç Endüstrisi İşveren Sendikası İEİS ve Türk İlaç Sanayii Derneği TİSD ile, tanıtım ilkelerinde görüş birliği sağlama yolunda çalışmalar yapılmaktadır.

Soru 9. AİFD kuralları kimler için bağlayıcıdır?

Yanıt 9: AİFD kuralları tüm AİFD üyesi firmalar için bağlayıcıdır.

Soru 10. AİFD Hangi Uluslararası derneklere üyedir??

Yanıt 10 : European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations (EFPIA) ve International Federation of Pharmaceutical Manufacturers and Associations (IFPMA) üyesidir.

Soru 11. İlaç şirketinin tıbbi satış temsilcileri çalışma saatleri içerisinde görmekte güçlük çektikleri hekimleri çalışma saatlerinin dışında bir spor/eğlence/yemek faaliyetine davet ederek görüşme imkanı yaratabilirler mi?

Yanıt 11: Hekimlerle görüşme zorlukları dolayısıyla, çalışma saatleri dışında tanıtım etkinliğine uygun koşullarda ve lokasyonlarda hekimlerle görüşme yapılabilir; "tanıtım etkinliğine uygun olmadığı belirtilen lokasyonlar spor ve eğlence etkinliği yapılan yerlerdir! (Ağırlama sağlık mesleği mensuplarına tatil, spor müsabakalarına katılma ve eğlence sunma biçiminde olamaz.)

Soru 12. Eczacılara bedelsiz ürün numunesi hangi koşullarda verilebilir.

Yanıt 12: AİFD, yürürlükteki Türk mevzuatı ile uyumlu olarak, ve AB direktifini de gözönüne alarak, eczacıya reçeteli ilaç numunesi verilmesini şu koşullarda uygun bulmaktadır:

- a) ürün pazara yeni verilmişse;
- b) eczacının ürünü ambalaj, prospektüs, galenik form, tablet rengi ve benzer özellikleri tanıması amacıyla;
- c) bir kez bir tek numune verilmesi koşuluyla;
- d) numune dağıtımı, sorumlu eczacının kaşesini, imzasını ve dağıtım tarihini içeren bir belge karşılığında yapılmış ise.

Soru 13. Mevcut AİFD Kurallarına göre hekimlere özel günlerde (yılbaşı, tıbbayramı, doğum günü, vb...) kutlama niteliğinde hediye verilebilir mi?

Yanıt 13. Sağlık mesleği mensuplarına özel günlerde dahi (çiçek, çikolata ve benzeri...) kişisel hediyeler verilemez.

Soru 14. Hekimler adına mesleki derneklere üyelik aidatı ilaç firması tarafından ödenebilir mi?

Yanıt 14: Sağlık mesleği mensuplarının Medikal derneklere üyelik ücretleri ilaç firmaları tarafından ödenemez.

Soru 15. Tanıtım malzemesi olarak nelere izin verilir? Mevcut AİFD Kurallarına göre hekimlere üzerinde ürün ve şirket logosu olmak üzere CD, Roman, Kitap gibi malzemeler hediye edilebilir mi?

Yanıt 15: Sağlık Bakanlığı Tanıtım Yönetmeliğinde, Beşeri tıbbi ürün hakkında yeterli ve gerekli bilgiyi ihtiva eden kitap, kitapçık, broşür gibi basılı materyalleri, film, slayt, elektronik medya gibi görsel/ işitsel malzemeler, bedelsiz beşeri tıbbi ürün numuneleri, bloknot, kalem, kalemlik, takvim, mesleki etkinlikler sırasında kullanılabilecek parasal değeri mütevazı sınırlar içinde olan malzemeler ve ilgili çevrelerde bilgi/ veri kaynağı olarak kullanılabilecek ulusal, uluslararası yayınlar gibi hatırlatıcı ziyaret malzemeleri Tanıtım Malzemeleri olarak tanımlanmıştır.

Tanıtım malzemesi olarak kullanılan küçük hediyeler hekim/eczacının iş alanı ile ilgili ve "mütevazı bir değerde" olmalıdır. "Mütevazı değer" malzeme başına en fazla 20 YTL olarak tanımlanmıştır.

Küçük hediyelerin yanı sıra, medikal ve profesyonel kullanıma uygun hediye malzemeleri içeren pozitif liste Ek l'de sunulmuştur. Pozitif Listeye uygun malzemelerin malzeme başına tavan parasal limit değeri 200 YTL'dir

Pozitif listeye dahil olma koşulları:

- a) Malzemeler hekimi bir ilacı reçetelemeye teşvik etmemelidir.
- b) Değerleri sınırlı olmalıdır (malzeme başına 200 YTL veya daha az).
- c) Malzemeler yalnızca medikal alanda kullanıma yönelik olmalıdır.
- d) Hediye malzemeler toplumsal hekimliğin yetersiz fonlanmasındaki boşlukları doldurmayı hedeflemelidir.

Bilimsel kitaplar ve dergiler kısıtlamaya tabi değildir.

Negatif Liste:

Yönetmelik, listelenen malzemelerle Yönetmelik kapsam, amaç ve esaslarına uygun olmayan malzeme veya araçların sağlık mesleği mensuplarına dağıtılmasını yasaklamaktadır.

- 1) Herhangi bir büyüklükteki buzdolabı veya soğutucu,
- 2) Televizyon
- 3) Video, DVD, VCD, CD çalar
- 4) Klima
- 5) Araba aksesuarları
- 6) Saç kurutma makinesi
- 7)Termos

Soru 16. Futbol takımı kurduk formalarını siz alır mısınız?

Yanıt 16: Tanıtım Malzemesi tanımına uymayan hediye ve ödüller sağlık mesleği mensuplarına dağıtılamaz.

Soru 17. İlaç şirketleri eczanelerden gelen ticari talepleri hangi koşullarda değerlendirmelidir?

Yanıt 17: Eczaneler ve eczacılarla ticari ilişkiler, AİFD Tanıtım İlkeleri kapsamı dışındadır.

Eczane ve eczacılar ile ticari ilişkilerde, firmalar eczacıları sağlık mesleği mensubu olarak değerlendirmeli ve ilişkilerin AİFD Tanıtım ilkelerinin ruhuna aykırı olmamasına özen göstermelidir.

Soru 18. AİFD, kamu sağlığı alanında hizmet veren ve muayenehane işleten Aile Hekimlerine ilaç tanıtımı ilkeleri açısından özel kurum hekimi mi, resmi kurum hekimi mi olarak yaklaşacak?

Yanıt 18: Aile Sağlığı Merkezlerine yapılacak olan bağışlar, demirbaş kayıtlarının tutulması işlemini yapmaya yetkili Toplum Sağlığı Merkezi'ne yapılmalıdır.

Soru 19. Özel hastanelere aynı ya da nakdi bağış yapılabilir mi?

Yanıt 19: Kar amacı gütmeyen kuruluşlara (devlet hastanesi, üniversite hastanesi, vakıf hastanesi gibi) ayniyat kaydı yapılmak şartı ile bağış yapılabilir. Özel hastaneler kar amacı gütmeyen kuruluşlar olmadığından bağış yapılamaz.

Soru 20. Şirketimizin davetlisi olarak kongreye katılan bir hekim ulaşımını kendi aracı ile gerçekleştirdiğinde benzin gideri şirket tarafından karşılanabilir mi? Toplantı katılımında benzin ücreti ödeyebiliyor muyuz?

Yanıt 20: Sağlık Mesleği mensuplarının bilimsel toplantılara katılımı sırasında oluşan seyahat giderleri ile ilgili ödemeler seyahati düzenleyen şirkete (acenta) yapılmalıdır. Sağlık Mesleği mensuplarına nakit ya da nakit benzeri (hediye çekleri) ödeme teklif edilemez. Sağlık mesleği mensuplarına sağlanacak seyahat biletlerin yanlış kullanımına izin vermemek için mümkünse bilet değişimleri sadece ilaç şirketi tarafından yapılmalıdır.

Soru 21. AİFD Kurallarına göre bilimsel içerikli prezentasyonlar ve toplantıları takiben makul ve mütevazı bir yemek ikramı yapılabilir. Ne tür prezentasyonlar ve toplantılar bu kapsama dahildir ve ikram edilecek yemek hangi şartları gerektirir?

Yanıt 21: Ünite içinde yada ünite dışında düzenlenen bilimsel ve eğitsel bir toplantıyı/prezentasyonu takiben, toplantının asıl amacını aşmamak kaydı ile sağlık mesleği mensuplarına makul düzeyde yemek ikramı yapılabilir. Ağırlama faaliyeti toplantı ile birbirini takip eden zaman dilimi içerisinde olacak şekilde düzenlenmelidir. Hastanede mesai saatinde düzenlenen bir toplantının ağırlaması dışarıda bir restoranda akşam yemeği şeklinde olamaz.Toplantı ile ağırlama faaliyeti birbirinden ayrılmamalıdır.

Soru 22. Hastanede görev yapmakta olan yardımcı sağlık personeline görev sırasında pizza, pasta gibi ikram yapmak AİFD Kurallarına göre uygun mudur?

Yanıt 22: Tanıtım uygulamaları için tanımlanan Sağlık Mesleği mensupları Hekim, eczacı ve diş hekimi ile sınırlıdır.

Soru 23. Bir ilaç şirketi ürünleri ile ilgili bilimsel gerçekleri paylaşmak üzere gerçekleştirilen bir toplantıda çay kahve servisi ile birlikte her bir katılımcıya 40 YTL değerinde kitap çeki verilmiştir. AİFD Kurallarına göre bu uygulama uygun mudur?

Yanıt 23: Değeri ne olursa olsun, sağlık mesleği mensuplarına nakit ve nakit benzerinin (kitap çeki, hediye çeki)verilmesi uygun değildir.

Soru 24. Kongre düzenleme kurulunun desteklememizi istediği etkinliklerden hangilerini finansal olarak destekleyebiliriz? (Gala yemeği, Açılış yemeği, Konuk evi)

Yanıt 24: Kongreler sırasında yer alan gala yemeği, kokteyl, gala sanatçısı ya da açılış yemeği aktiviteleri ilaç firmaları tarafından düzenlenmemeli ve katılım

desteklenmemelidir. Konuk evi gibi katılımcıları bilimsel içerikten koparacak aktiviteler desteklenmemelidir.

Soru 25. Hekimin, kongrenin düzenleneceği şehirden farklı bir yerde konaklama talebini karşılayabilir miyim?

Yanıt 25: Ağırlama faaliyeti bilimsel aktivitenin yapıldığı şehirde olmalıdır. Ağırlama sağlık mesleği mensuplarına tatil, spor müsabakalarına katılma ve eğlence (kültürel etkinlikler, çevre gezisi, sanat gösterisi, müze ziyareti, tiyatro, opera, sinema, müzik konseri, alışveriş turları, spa ve rahatlama faaliyetleri) sunma biçiminde olamaz

Soru 26. Hekimin, uluslararası meslek örgütünün Londra'da düzenleyeceği 1 aylık mesleki bir kursun finansmanını karşılayabilir miyim?

Yanıt 26: İlaç firmaları, Sağlık Mesleği mensuplarının eğitimi desteklemek için yurt içinde ve yurt dışında eğitim bursu düzenleyebilirler. Bu durumda eğitimin amacı ve niteliği net olarak tanımlanmış olmalı ve burs verilecek kişi, firma çalışanlarının yer almadığı bir kurul (hastane, üniversite, dernek) tarafından tespit edilmeli ve açıkça duyurulmalıdır. Tespit edilecek burs miktarı makul ve karşılıksız olmalıdır.

Soru 27. Hekimlerin toplantıya katılımını sağlamak amacıyla kendilerine araç kiralayabilir miyiz?

Yanıt 27: Havayolu ile ulaşım imkanı olmayan ya da kısıtlı olan durumlarda sağlık mesleği mensuplarının bilimsel toplantılara katılımlarını sağlamak ve kısıtlı zamanlarını iyi değerlendirmek için gerekirse araç kiralanabilir . Araç, güvenli ulaşım amacını aşmayacak nitelikte ve mütevazı sınırlar içerisinde olmalıdır. Araç kiralama firma tarafından organize edilmeli ve ödeme hiçbir şekilde sağlık mesleği mensubuna yapılmamalıdır.

Soru 28. Bir firma 300 hekim için iki gecelik kalışı içeren bir eğitim programını bir tatil köyünde planlıyor. Bu hekimlere daha sonra lokal toplantılarda konuşmacı olmaları önerilecek. Eşleri de gelebilir mi? Sağlık personeli eşinin parasını ödemek şartıyla yemeğe getirebilir mi?

Yanıt 28: Bilimsel kongrelerde bildiri, yayın, poster gibi bilimsel çalışma sunumunda bulunanlar ve toplantılara eğitim amaçlı katılanlar dışındaki kişilerin katılımı konusunda finansal katkıda bulunulamaz. Toplantılara katılanlar için yapılacak ağırlama / kabul etkinlikleri toplantı amacını ikinci plana itecek nitelikte olamaz. Eş ve diğer yakınların toplantılara katılımı ücreti Sağlık Mesleği mensubu tarafından karşılanırsa bile uygun değildir.

Soru 29. Sunum ve tartışmalar sırasında bir yemek ikram ettikten sonra bir de hediye vermek istiyoruz, uygun mudur?

Yanıt 29: Sağlık Mesleği Mensuplarına hediye verilemez. Ancak meslek veya görevlerinin uygulama alanı ile ilintili ise ve aynı zamanda maddi değeri mütevazı ise hatırlatıcı malzemeler dağıtılabilir. Mütevazı maddi değer sınırı malzeme başına en fazla 20 YTL olarak tanımlanmıştır.

Soru 30. Toplantıları takip eden mütevazı sınırlar içerisindeki ağırlama faaliyetlerinden kast edilen nedir?

Yanıt 30: Ağırlama mekanı toplantının asıl amacına nazaran ikincil olmalıdır. Ağırlama faaliyeti toplantı mekanı ile aynı yerde ya da hemen yakınındaki bir restoranda birbirini takip eden zaman dilimi içerisinde olacak şekilde düzenlenmelidir. Toplantı ile ağırlama faaliyeti birbirinden ayrılmamalıdır. Toplantılara davet edilen sağlık mesleği mensuplarının konaklama, seyahat yemek ve kayıt ücretleri firmalar tarafından karşılanabilir. Konaklama ödemesi minibar, ödemeli TV kanalları, kuru temizleme servisi, telefon ve diğer ücretli servisleri kapsamaz.

Ağırlama sağlık mesleği mensuplarına tatil, spor müsabakalarına katılma ve eğlence (kültürel etkinlikler, çevre gezisi, sanat gösterisi, müze ziyareti, tiyatro, opera, sinema, müzik konseri, alışveriş turları, spa ve rahatlama faaliyetleri) sunma biçiminde olamaz

Genel bir kural olarak, ağırlamanın masrafları, çağrılıların genel olarak kendi ödeyebilecekleri düzeylerin üstünde olmamalıdır.

Soru 31. Antalya'da yaz sezonunda (yüksek sezon) düzenlenmiş olan bir kongre ye sponsorluk yapabilir miyiz?

Yanıt 31: TC Sağlık Bakanlığının 7 Mart 2008 tarihli genelgesine göre yaz sezonunda (1 Haziran-31 Ağustos tarihleri arasında) deniz kenarı tatil beldelerinde ve kış sezonunda (1 Kasım- 31 Mart tarihleri arasında) kayak merkezlerinde bilimsel toplantı düzenlenmesi ve veya katılımında bulunulması uygun bulunmamaktadır.

Soru 32. İlaç firmaları Sağlık Mesleği Mensuplarından Danışmanlık Hizmeti satın alabilir mi?

Yanıt 32: İlaç firmaları sağlık mesleği mensuplarından danışmanlık hizmeti alabilirler. Danışmanlık hizmeti alınacak kişiler ile alınacak servisin niteliğinin , amacının, süresinin ve makul piyasa değeri ile uyumlu ücretinin belirtildiği danışmanlık hizmet anlaşması her iki taraf tarafından imzalanmalı ve danışmanlık toplantı tutanakları saklanmalıdır.

Soru 33. İlaç şirketleri hangi koşullarda Türkiye dışında toplantı organize edebilir? Ülke dışındaki bir toplantı hangi koşullarda desteklenebilir? İlaç şirketleri ana üretim tesislerini ya da merkezlerini tanıtmak üzere hekimleri yurtdışına götürebilirmi?

Yanıt 33:

Firmalar, aşağıdaki istisnalar dışında yurt dışında toplantı düzenleyemez ve yurt dışında düzenlenen toplantıları destekleyemezler:

Toplantının uluslararası nitelikte olması, katılımcıların önemli bir bölümünün (%50den fazla) yurtdışından olması ve katılımcıların lojistiği ve güvenliği açısından toplantının diğer bir ülkede yapılmasının daha uygun olması; Toplantı konusu veya amacının, lojistik açıdan toplantının seçilen ülkede yapılmasını zorunlu kılması.

Toplantı konusu veya amacı taşınamayan bir tesise gitmeyi ya da deneyimi gözlemeyi zorunlu kılıyorsa , ancak bu koşulda toplantı yurt dışında yapılabilir. Böyle bir durumda zorunluluklar açık şekilde tanımlanmalı ve kabul edilir olmalıdır.

Nisan 2005 te yayınlanan Kamu Görevlileri Etik Davranış Yönetmeliğinin kurallarına aykırı bir davranışı önlemek için kamu görevlisi davetlilerin çalıştığı kurumdan toplantıya katılım için izin alması gerektiğini kendilerine uygun yollarla hatırlatılmalıdır. Sağlık Bakanlığının bu konuda firmalardan somut kanıt istediği dikkate alınmalıdır.

Soru 34. Sağlık mesleği mensubunun ülkesi olarak neresi kabul edilir?

Yanıt 34: Esas olan Sağlık Mesleği Mensubunun hizmet verdiği ülkedir.

Soru 35. Bir firma 15 hekimden oluşan bir grubu bir araya getirerek, çeşitli medikal konuları tartışmalarını sağlıyor. Ardından bu hekimlere konuşmacı ücreti ödeniyor ve bunun belli aralıklarla tekrarlanması planlanıyor. Bu kurallara uygun mudur? Eşlerin ve çocukların eşlik etmesi uygun mudur?

Yanıt 35: Hekimleri bir konu etrafında tartışmak için toplamak ve ardından ücret ödemek, firmanın gerçek bir ihtiyacını gidermek üzere alınan danışmanlık hizmetine karşılık ise uygundur. Konuşmacı ücreti olarak ödenmesi uygun değildir. Danışmanların nitelik ve nicelik olarak ihtiyaca uygun olması gerekir. Danışmanlarla, yazılı anlaşma yapılmış olmalı, kendilerinden beklenen hizmetin kapsamı, süresi, ücretin kriteri ve ödenecek ücretin tamamı bu anlaşmada açıkça belirtilmiş olmalıdır. Ödeme, hekimin bağlı olduğu kurum ve kuruluşların kanun ve yönetmeliklerine uygun düzey ve biçimlerde yapılmalıdır. Toplantı yerinin ve süresinin seçimiyle toplantı sırasındaki sosyal programın içerik ve süresi genel tanıtım ilkelerine tabidir.

Eşlerin ve çocukların bu toplantıların herhangi bir kısmına eşlik etmesi finansal yönü katılımcı tarafından karşılanırsa dahi uygun değildir.

Soru 36. İlaç firmalarının Sağlık Mesleği Mensuplarından danışmanlık alması durumunda izlenecek yol nedir?

Yanıt 36: Diğer durumlarda uygun görülmeyen ödemeler, ruhsat öncesi geliştirme araştırmalarına katılan danışmanlara, klinik araştırmacılara ödenebilir. Telif hakları, uygun mevzuata göre ödenir.

Diğer taraftan, sağlık mesleği mensuplarının seyahat, konaklama ve diğer masraflarını karşılamak için gerekçe olarak kısmi danışmanlık veya istişare düzenlemeleri yapılmamalıdır.

Aşağıdaki faktörler gerçek bir danışmanlık düzenlemesinin varlığına işaret eder: (bütün faktörlerin birlikte olması gerekli değildir)

- Sağlanacak hizmetlerin özellikleri ve bu hizmetler karşılığında yapılacak ödeme yazılı bir sözleşmeyle belirlenmiştir;
- Söz konusu hizmetler için firma gereksinimi, hizmetin talep edilmesinden ve potansiyel danışmanlar ile düzenlemeye girmeden önce açık bir şekilde belirlenmiştir;
- Danışmanların seçiminde kullanılan kriterler belirlenen amaç ile bağlantılıdır; danışmanları seçme sorumluluğunu taşıyan kişiler, ilgili sağlık mesleği mensuplarının bu kriterlere uyup uymadıklarını değerlendirebilecek bilgi ve beceriye sahiptir;
- Danışman olarak tutulan sağlık mesleği mensuplarının sayısı belirlenen amaca ulaşmak için gereken sayıdan daha fazla değildir;
- Firma ilgili kayıtları tutar ve danışmanlar tarafından sunulan hizmetler belirtilen amaca uygun kullanılır.

Danışmanlarla yapılacak toplantıların yeri ve ortamı danışmanlık hizmetlerine uygun olmalıdır. Bu hizmetlerle ilgili faaliyetler toplantının ana odak noktasıdır; yapılacak sosyal faaliyet veya eğlence zaman ve önem açısından ikinci planda olmalıdır.

Soru 37. İlaç şirketlerine danışmanlık yapan ya da konuşmacı olarak görev alan hekimlere hizmetleri karşılığında nasıl ödeme yapılmalıdır? Tam zamanlı ya da yarı zamanlı çalışan hekimlere yapılan ödemeler arasında fark var mıdır?

Yanıt 37: Ödemelerle ilgili olarak AİFD Tanıtım İlkelerinin 15. maddesi ve açıklamalarına bakınız. Bir devlet kurumunda veya üniversitede çalışan hekimlere yapılacak ödemelerde, ilgili sağlık mesleği mensubunun bağlı bulunduğu kurum ya da kuruluşların mevzuatı dikkate alınmalıdır.

Soru 38. Hekimlere yönelik kurallar eczacılar içinde geçerli midir?

Yanıt 38: Beşeri Tıbbi Ürünlerin Tanıtım Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik Sağlık Mesleği Mensupları olarak hekim, eczacı ve diş hekimlerini tanımlamıştır. Bu kapsamda tanıtım ile ilgili tüm kurallar hekim eczacı yada diş hekimi için aynıdır. Tanıtım ile ilgili kurallar aynen geçerlidir.

Soru 39. AİFD üyelerinin ticari satış koşullarına müdahale ediyor mu?

Yanıt 39: Ticari satış koşulları, Rekabet Kurulu kural, kanun ve yönetmeliklerine göre yönetilip, AİFD'nin müdahale alanı dışındadır.

Soru 40. Hastalıklarla ilgili ya da ilaç uygulamalarında kullanılan cihazlarla ilgili Danışma hattı hangi koşullarda düzenlenebilir?

Yanıt 40: AİFD Tanıtım İlkeleri 16. maddesi bu konuda dikkate alınmalıdır. Firma tarafından desteklenen, canlı ya da banttan danışma hatları yalnızca gerekli eğitimleri almış, medikal açıdan kalifiye personelin hatta olması ve bir ilacın veya ürünün tanıtımının yapılmaması koşuluyla düzenlenebilir.

Soru 41. İnternet ortamında Hastalıkla ilgili ya da cihaz kullanımı ile ilgili bilgi yayınlanabilir mi? İlaç şirketlerinin resmi internet sayfalarında ürün bilgisine yer verilebilir mi? Hangi koşullarda?

Yanıt 41: AİFD Tanıtım İlkeleri 16. maddesi ve İnternetle ilgili 17. maddesi bu konuda dikkate alınmalıdır.

Soru 42. AİFD üyelerinin belli zamanlarda toplantılar yaptığını ve kararlar aldığını biliyoruz: Bu kararların firmalar üzerindeki yaptırım gücü nedir?

Yanıt 42: AİFD 'nin Tanıtım İlkeleri, İyi Tanıtım İlkeleri Uygulama Komitesi (İTUK) tarafından geliştirilmiştir. Komite, firmalar arası geniş bir iletişim platformu sağlamanın yanısıra, Tanıtım İlkeleri ile ilgili tavsiye, rehberlik ve eğitim sunulmasından sorumludur. Komite, ayrıca, ihtiyaç olduğunda firmalar arasında arabulucu / uzlaştırıcı rolü üstlenmekten ve bütün ilgili taraflardan, özellikle ilaç firmaları, sağlık mesleği mensupları, medya, sağlık makamları ve siyasetçilerden gelebilecek şikayet ve uyarıları değerlendirme sistemini sürekli iyileştirmekten sorumludur.

İlkeler kapsamındaki tanıtım malzemeleri, tanıtım aktiviteleri ve kullanılan yöntemlerle ilgili şikayetler Tanıtım İlkeleri Denetleme Kurulu (TİD) tarafından ve gerektiğinde, Tanıtım İlkeleri Temyiz Kurulu (TİTEK) tarafından değerlendirilecektir. TİD ve TİTEK üyeleri, şikayetleri beklemeden re'sen soruşturma başlatabilir. Vakalarla ilgili raporlar AİFD tarafından yıllık olarak düzenlenir.

Soru 43. AİFD üyesi firmaların etik dışı satış ve tanıtım uygulamalarını hangi çerçevelerde şikayet konusu yapabiliriz?

Yanıt 43: AİFD Tanıtım İlkelerine aykırı olduğunu gözlemlediğiniz veya sağlık ve ilaç sektörünün, ilaç endüstrisi ve ticaretinin itibarının veya endüstriye yönelik

güvenin azalmasına neden olabileceğini düşündüğünüz konuları AİFD AİFD Etik Tanıtım İlkeleri Ek II AİFD TANITIM İLKELERİ UYGULAMA KURULLARI Şikayetlerin Standart Uygulama Prosedürü; Yapı ve İşleyiş Bölümünde belirtildiği gibi şikayet konusu yapılabilir.

Soru 44. AİFD üyesi olmayan firmaların etik dışı satış ve tanıtım uygulamalarını hangi çerçevelerde şikayet konusu yapabiliriz?

Yanıt 44: AİFD AİFD Etik Tanıtım İlkeleri Ek II AİFD TANITIM İLKELERİ UYGULAMA KURULLARI Şikayetlerin Standart Uygulama Prosedürü; Yapı ve İşleyiş Bölümünde belirtildiği gibi AİFD üyesi olmayan firmalarla ilgilide şikayet konusu yapılabilir.

İEİS üyelerinden gelen AİFD üyeleri hakkındaki şikayetler TİD'de görüşülür. (Benzer şekilde, AİFD üyelerinin İEİS üyeleri hakkındaki şikayetleri de İEİS Denetleme Kurulunda görüşülmektedir.) Şikayetçi İEİS üyesi, AİFD'de alınan karardan tatmin olmaz ise, karar tekrar TİD'de ele alınır. Şikayetçi firma karara gene itiraz ederse, konu AİFD-İEİS Ortak Denetleme Kurulunda ele alınır. (AİFD üyelerinin İEİS üyeleri hakkındaki şikayetlerde de benzer süreç uygulanır.)

Soru 45. Araştırmacı İlaç Firmaları Derneği'nin denetleme işlevi hangi kurum ve meslek gruplarını kapsamaktadır?

Yanıt 45: AİFD Tanıtım İlkeleri Denetleme (TİD) Kurulu, AİFD üyesi firmaların etkinliklerini denetlemektedir.

Soru 46. Uygulamalar ile ilgili denetimi nasıl sağlıyorsunuz?

Yanıt 46: AİFD üyesi firmalar ve firmaların çalışanları, sağlık mesleği mensupları ile iletişim ve etkileşimde bulunurken, yasal gereksinimlerin yanı sıra varolan en yüksek etik standartları izlemeyi ve şeffaf uygulamayı da taahhüt etmektedirler. AİFD üyeleri, ayrıca, sağlık mesleği mensupları ile etkileşimlerinin, sağlık otoriteleri, sağlık mesleği mensupları, hastalar, kamuoyu ve kendi çalışanları tarafından olumsuz algılanmaması için gereken çabayı göstermeye kararlıdırlar.

AİFD Tanıtım İlkeleri Denetleme Kurulu ve Temyiz Kurulu, Üye firmaların, hekim ve eczacıların ve halkın şikayetleri ile medyada yer alan haberler ihbar kabul edilip işlem yapmakta ve çeşitli yaptırımlar uygulamaktadır (dikkat çekme, ihtar, kınama, ağır kınama, geçici ihraç, ihraç).

AİFD Tanıtım İlkeleri, Tanıtım İlkeleri Denetleme Kurulu ve Temyiz Kurulu; yaptırım güçlerini, AİFD vizyon ve misyonuna bağlı ve kanunlara saygılı üyelerinin iyi niyeti, karşılıklı hoşgörüsü ve etik kurallara bağlılığından almaktadır.

